

VÝROČNÍ ZPRÁVA REGIONÁLNÍHO MUZEA V CHRUDIMI ZA ROK 2009

Regionální muzeum v Chrudimi (dále jen muzeum) bylo stále příspěvkovou organizací Pardubického kraje. Ve své činnosti v roce 2009 se řídilo svým rámcovým plánem práce a plány práce jednotlivých odborných oddělení muzea. Jako sídlo organizace stále využívalo budovu čp. 86 a část budovy čp. 85 v Široké ulici v centru města Chrudimě a jako detašované pracoviště archeologie a přírodovědy budovu čp. 10 v Rybičkově ulici v Chrudimi. Částečně využívalo také objekt bývalých garáží v okrajové části města pro depozitární účely. Nadále trvala bezplatná výpůjčka budovy čp. 86 a 85 od Města Chrudimě, prostory v objektu bývalých garáží využívalo muzeum na základě nájemní smlouvy s Městem Chrudim za nájemné ve výši 57 164,- Kč. Budovu č.p. 10 v Rybičkově ulici, jako majetek Pardubického kraje, mělo muzeum svěřenou do správy. Parkovištěm služebního automobilu Renault Master byla dvorní část č.p. 10 v Rybičkově ulici a operativně dvorní část čp. 85. Muzeum stále v průběhu roku spravovalo, ale pouze minimálně využívalo objekt čp. 525 v Čáslavské ulici v Chrudimi, který byl koncem roku nabízen ke koupi prostřednictvím realitní kanceláře. Do konce kalendářního roku však objekt prodán nebyl.

V roce 2009 se činnost muzea soustředovala na úkoly z Koncepce rozvoje Regionálního muzea v Chrudimi na léta 2005 - 2009 a na úkoly vytyčené rámcovým plánem činnosti na rok 2009. Muzeum se opět podílelo na plnění úkolů z Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu. Plnilo průběžně úkoly vyplývající ze zákona č. 122/2000 Sb. o centrální evidenci sbírek a úkoly vyplývající ze zákona č. 20/1987 v platném znění v oboru archeologické památkové péče. V průběhu roku došlo z důvodu úsporných opatření ke změně organizační struktury muzea. Ke dni 1. 10. 2009 bylo v organizaci zrušeno funkční místo správce sítě a dokumentátora. Správou sítě byla pověřena na základě výběrového řízení firma Orange Green. Nadále přetrvával problém nedostatku prostor pro rozšíření expozic a další kulturně výchovnou činnost muzea. Uvažovaná stavba nového Studijního a badatelského centra RM v Chrudimi byla z důvodu nedostatku finančních prostředků zřizovatelem zrušena.

Hospodaření muzea

Muzeum hospodařilo v souladu se svým plánem a rozpočtem a vycházelo z poskytnutého příspěvku na provoz od zřizovatele, z poskytnutých dotací a vlastních příjmů. Dotace zřizovatele - Pardubického kraje na provoz činila celkem 9 071 tis. Kč, oproti roku 2008 došlo z úsporných důvodů ke snížení příspěvku. Muzeum hospodařilo v roce 2009 vyrovnaně, v souladu s plánem zapojilo do rozpočtu rezervní fond ve výši 130 714,- Kč, nečerpalo prostředky z fondu odměn. Kladný hospodářský výsledek muzea činil 161 414,- Kč. Byl vytvořen z poloviny výnosů (po odečtení nákladů) ze záchranných archeologických výzkumů dle Pravidel ZAV pro PO Pk v oblasti kultury. Muzeum neprovozovalo žádnou vedlejší hospodářskou činnost.

Muzeum získalo vlastními příjmy z hlavní činnosti celkem 918 424,- Kč. Částečně bylo úspěšné v získání dotací z programů Ministerstva kultury ČR. Získalo dotaci v programu VISK (Veřejné informační služby knihoven) ve výši 70 tis. Kč na digitální katalogizaci knihovny, za plnění vědeckovýzkumného úkolu Dokumentace tradiční lidové kultury získalo 15 050,- Kč, v programu ISO (integrovaného systému ochrany) dotaci nezískalo. Muzeum se opět jako příspěvková organizace nemohlo ucházet o kulturní dotace Města Chrudimě. Na vstupném získalo 98 200,- Kč. Prodejem publikací a zboží získalo muzeum 102 402,- Kč. Za archeologické služby činil příjem 667 354,- Kč, z toho náklady na tuto činnost činily 332 000,- Kč. Na pořízení investic z fondu reprodukce investičního majetku bylo použito 139 tis. Kč na nákup totální měřické stanice pro archeologické výzkumy. Z tohoto fondu bylo dále

čerpáno na opravy a údržbu celkem 669 tis. Kč, z toho na opravy budovy muzea bylo čerpáno 564 368,- Kč, na opravu el. zabezpečovacího systému 59 857,- Kč, na rekonstrukci počítačové sítě 104 961,- Kč. Částka 400 tis. Kč byla z tohoto fondu odvedena do fondu zřizovatele - Pardubického kraje. Muzeum realizovalo dva interní audity podle zák. č. 320/2001 Sb.

Personální situace

Počet zaměstnanců byl naplňován podle platného organizačního řádu a schématu, v muzeu bylo zaměstnáno 21 přepočtených zaměstnanců, fyzických celkem 26 osob, jejich počet se v průběhu roku měnil. Mzdové náklady činily 4 688 574,- Kč, ostatní osobní náklady čerpané pro práce na digitální katalogizaci knihovního fondu, na scénáři výstavy Katedrála v Chartres, přednáškovou činnost a úklidové práce činily 177 809,- Kč. Odvedené pojistné činilo 1 481 903,- Kč, náhrady za nemoc činily 9 169,- Kč.

Statutárním orgánem muzea je ředitelka, která řídila tři oddělení prostřednictvím jejich vedoucích a zaměstnance v přímo řízených funkcích. Oddělení sbírek se skládalo z vedoucího oddělení a šesti zaměstnanců na plný pracovní úvazek. Oddělení konzervace a restaurace sbírek se skládalo z vedoucí oddělení, dvou konzervátorů na plný úvazek a dvou konzervátorů na úvazek 0,5. Oddělení ekonomické a hospodářské se skládalo z vedoucí oddělení a současně zástupkyně ředitelky muzea a 6 pracovních úvazků, což naplnilo 9 fyzických zaměstnanců. Přímo řízené ředitelkou muzea byly funkce výtvarnice a správkyňe počítačové sítě a dokumentátorka, která na základě organizační změny práci v muzeu dne 30. 9. 2009 ukončila. S ohledem na personální situaci byly některé funkce v organizaci (požární preventista a preventista BOZP) kumulovány s jinými funkčními místy. Jedna pracovnice muzea byla v průběhu celého roku na rodičovské dovolené a jedna pracovnice na mateřské dovolené. Jeden zaměstnanec byl dále celoročně uvolněn pro výkon veřejné funkce Města Chrudim.

Péče o sbírkový fond

Akviziční činnost a správa sbírek

Akviziční činnost muzea se řídila a prováděla v průběhu roku dle Sbírkotvorného programu Regionálního muzea v Chrudimi na období 2009 - 2013. Do sbírkového fondu muzea přibýlo v roce 2009 celkem 388 evidenčních čísel, což představuje 1 526 sbírkových předmětů a souborů. Akvizice se prováděla nákupy, přijatými dary a vlastním sběrem, nebyly realizovány bezúplatné převody ani výměny sbírek.

Nákupy v celkové hodnotě 54 234,- Kč bylo získáno 434 kusů sbírkových předmětů a souborů. Byly to předměty archivní povahy – fotografie, staré pohlednice, předměty z domácností, autorské práce a výjimečně zajímavý předmět – část katovského meče. Dva nákupy byly realizovány s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, který řeší dědictví státu.

Darem bylo získáno 226 předmětů, např. filmy a videokazety, keramika, doklady k odboji na Svratecku apod.

Vlastním sběrem bylo získáno 865 předmětů a souborů převážně z oboru archeologie, fotografie, pohlednice, kalendáře, regionální dokumentace ad. Archeologické nálezy pocházejí ze 168 záchranných archeologických výzkumů a dohledů prováděných muzeem na území chrudimského regionu. Veškerá akviziční činnost muzea byla projednávána v poradním orgánu ředitelky muzea – Poradním sboru pro sbírkotvornou činnost muzea, který zasedal v roce 2009 pouze jedenkrát. Některé předměty byly nakoupeny per rollam a poradní sbor byl dodatečně s touto skutečností seznámen.

Evidence fondů

Sbírkový fond muzea obsahoval k 31. 12. 2009 celkem 115 968 evidenčních čísel předmětů a souborů, což představuje cca 135 tis. předmětů. Je zapsán v centrální evidenci sbírek MK ČR (dále jen CES) pod evidenčním číslem sbírky MRU/002-05-06/132002 v šesti podsbírkách, a to archeologie, etnografie, historie, knihovna, přírodovědná a výtvarné umění. V roce 2009 bylo zapsáno do CES pod 388 evidenčními čísly celkem 1 526 předmětů a souborů. Hlášení nových přírůstků do CES bylo Ministerstvu kultury ČR zasláno v průběhu roku čtyřikrát, hlášení o převodu sbírek z chronologické evidence do systematické bylo odesláno dvakrát.

Podsbírka archeologie obsahuje archeologické nálezy převážně z území okresu Chrudim, nejčtenější nálezy pocházejí z výzkumů v posledních letech. V systematické evidenci bylo v roce 2009 zpracováno 1 812 kusů a souborů předmětů, které převážně pocházejí z výzkumu v Chrudimi, dále z výzkumů ze Stolan, hradu Košumberka, Strádova, Hanusových zámků ad. V roce 2009 bylo provedeno 168 archeologických akcí, z toho dokončeno bylo 48 záchranných archeologických výzkumů hrazených investorem (z toho 6 výzkumů z let předchozích), 13 záchranných archeologických výzkumů nehrazených (rodinné domy) a další povrchové průzkumy a sběry. Průběžně byla prováděna digitální dokumentace terénních výzkumů (přes 20 GB digitálních fotografií), která slouží jako dokumentace ke sbírkám i jako pomocný studijní materiál. Překresleno a následně digitalizováno bylo celkem 1189 kusů a jejich souborů převážně z Chrudimi, dále z Nových Hradů, Ohebu a Žumberka. Kromě toho bylo překresleno 265 výkresů (půdorysy a řezy) primární dokumentace z výzkumu v Hradební ulici. Inventarizováno bylo 664 ks sbírkových předmětů.

Podsbírka etnografie obsahuje předměty převážně z chrudimského regionu. V roce 2009 bylo v systematické evidenci zpracováno 149 kusů předmětů - lidové hračky, Betlémy, dřevěné výrobky, košíkářské výrobky, formy, keramika, kraslice a další jednotliviny. Obrazová digitalizace nebyla v této podsbírce v roce 2009 prováděna. Inventarizováno bylo 352 kusů sb. předmětů.

Podsbírka historie obsahuje trojrozměrné i dvojrozměrné historické předměty. Do systematické evidence bylo zpracováno 1 457 kusů předmětů. Digitální dokumentace byla provedena u skupiny diapositivů, pohlednic, fotografií, negativů, pozvánek, mincí, kovů a textilu, celkem 2 594 kusů. Inventarizováno bylo 4 919 kusů předmětů (diapositivy, filmy, zvukové nahrávky, korespondence, vojenství, osvětlovadla a drobné a užitkové předměty).

Podsbírka knihovna obsahuje staré a vzácné tisky a rukopisy, knihovny významných osobností, kramářské tisky a regionální knihovnu. Podsbírka se rozšiřovala převážně v úrovni regionální knihovny o ediční materiály regionální provenience. Podsbírka knihovna se odborně katalogizovala v programu Clavius do jednotného knihovního katalogu muzea, v roce 2009 byla digitální katalogizace této knihovny dokončena. V průběhu roku pokračovaly práce na digitální katalogizaci starých tisků a rukopisů (zajišťováno vzhledem k odbornosti externě). Inventarizováno bylo 1 143 ks kramářských tisků.

Podsbírka přírodovědná obsahuje zoologické, botanické, mineralogické a další sbírky. V roce 2009 probíhal sběr materiálů pro herbáře z 22 lokalit chrudimského regionu. Do zoologických sbírek přibýlo 6 dermoplastických preparátů ptáků, jeden preparát hlodavce byl reprepárován. Inventarizována byla skupina entomologie v počtu 912 kusů. Digitální dokumentace byla pořízena u 150 kusů entomologie. Všechny lokality sběru herbářového materiálu byly fotograficky dokumentovány, pořízeno bylo 500 fotografií.

Podsbírka výtvarného umění se cíleně rozšiřuje o díla regionálních autorů. V systematické evidenci bylo zpracováno 78 kusů předmětů z přírůstků roku 2006, dále 348 kusů z chronologické evidence před rokem 2002. Byla provedena reevidenční kartař 1 006 kusů předmětů do digitální systematické evidence. Tím byla dokončena digitální systematická evidence celého fondu podsbírky výtvarného umění. Do digitální obrazové databáze bylo zpracováno 833 kusů sb. předmětů na úkor podsbírky etnografie. Řádná inventarizace byla provedena u 504 kusů sbírkových předmětů.

V intencích plánu inventarizací, zpracovaného pro desetiletou periodicitu, byl ověřován evidenční a fyzický stav sbírkového fondu 10 řádnými inventarizacemi. Inventarizace prováděly vždy tříčlenné inventarizační komise jmenované ředitelkou muzea. V roce 2009 bylo inventarizováno celkem 11 121 sbírkových předmětů, což představuje cca 10 % sbírek, zákonné penzum 5% inventarizovaných předmětů jedné podsbírky bylo ve většině podsbírek překročeno.

Chronologická evidence sbírkového fondu byla vedena v digitální podobě, tzv. přírůstková kniha za rok 2008 byla vytištěna a svázána do knižní podoby, přírůstková kniha za rok 2009 bude svázána počátkem roku 2010. Digitálně jsou sbírky zpracovávány převážně v databázi DEMUS. Problémem nadále zůstává neexistující metodika zpracování obrazové digitální dokumentace sbírkových předmětů.

Ochrana sbírek, konzervace, restaurování a preventivní konzervace

Sbírkový fond muzea byl nadále chráněn podle interních směrnic pro evidenci, správu a ochranu sbírek. Všechny užívané prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací, budova sídla je vybavena protipožární elektronickou signalizací. Veřejné prostory sídla organizace jsou sledovány kamerovým systémem. Budova sídla v Široké ulici a budova čp. 10 v Rybičkově ulici v Chrudimi jsou vybaveny elektrickým monitorovacím systémem Hanwell pro monitoring klimatu. Problém trvale nízké vlhkosti vzduchu ve výstavních i depozitárních prostorách byl průběžně řešen mobilními zvlhčovacími jednotkami B 250. Stav sbírkového fondu byl kromě monitoringu klimatu a ověření při inventarizacích zjišťován minimálně 1 x měsíčně při vlastní práci s fondem – příprava výstav, systematická evidence, badatelská činnost atd. V průběhu roku nedošlo k výraznému zhoršení nebo narušení stavu fondu. Ve všech depozitárních, expozičních a výstavních prostorách bylo koncem měsíce června provedeno ošetření sbírek proti hmyzu, plísním a houbám plynováním. V květnu 2009 byl týmem pracovníků muzea proveden generální úklid budovy v prostorách přístupných veřejnosti. V rámci preventivní konzervace bylo ošetřeno 589 kusů předmětů, přerovnan a ošetřen byl sbírkový fond textilu včetně obalů. Byla provedena kontrola všech dlouhodobě zapůjčených sbírkových předmětů na místech výpůjček.

Restaurování a konzervování fondu se provádělo převážně vlastními silami v konzervátorských dílnách, vybrané předměty byly restaurovány dodavatelsky. Vlastními silami byly průběžně čištěny a ošetřovány nové přírůstky, předměty pro výstavy a předměty vybrané v rámci opatření z inventarizací. Problematické bylo opět ošetření a konzervování archeologických přírůstků, kde kapacita konzervátorského pracoviště na velké množství nových archeologických nálezů nestačila. Celkově bylo vlastními silami muzea zrestaurováno 272 kusů sb. předmětů a zkonzervováno 3 328 kusů sb. předmětů. Z významnějších sbírek to byly podmalba na skle, soubor školních nástěnných tabulí, kufr na přepravu vánočních ozdob, kočárek, vosková hlavička Jezulátka, automat Ideal (hra na mince) a kasule (součást liturgického oděvu) ad. Finanční prostředky ve výši 146 739,- Kč byly vynaloženy na dodavatelské restaurování 15 kusů historických plakátů, vývěsního štítu, dýky a preparaci 6 dermoplastických preparátů. Pro vlastní restaurátorské a konzervátorské práce byl nakoupen

materiál v hodnotě 29 499,- Kč. Muzeum podalo žádost o dotaci z programu integrovaného systému ochrany MK ČR na restaurování divadelní opony z původního chrudimského divadla, dotaci ale neobdrželo.

Zápůjčky a výpůjčky sbírkového fondu

Zápůjčky od muzea

Pro tuzemské i zahraniční výstavy a expozice byly zapůjčovány sbírkové předměty na základě smluv. V roce 2009 bylo uzavřeno 24 nových smluv, bylo zapůjčeno 684 předmětů, dlouhodobě zapůjčeno zůstalo 92 sb. předmětů na základě 10 smluv. Sbírkové předměty byly zapůjčeny Městskému úřadu v Heřmanově Městci pro reprezentační účely v obřadní síni, Městskému úřadu v Hlinsku pro reprezentační účely v Komorním divadle, Městskému úřadu v Luži pro expozici na hradě Košumberk, Obecnímu úřadu v Kameničkách pro Pamětní síň A. Slavíčka a K. V. Raise, Obecnímu úřadu v Nasavrkách pro expozici Keltů, Národnímu památkovému ústavu (pracovišti v Pardubicích) pro expozici mlýna v Ratibořicích a expozici v zámku Slatiňany, Městskému muzeu v Chrastí pro stálou expozici a nově Památníku Lidice pro expozici památníku v Ležákách. Muzeum v průběhu roku provedlo kontrolu všech míst, kde jsou zapůjčené sbírkové předměty. V průběhu roku byla dořešena ztráta obrazu zapůjčeného Městskému úřadu v Chrudimi náhradou jiného obrazu stejného autora.

Výpůjčky do muzea

Pro výstavní účely si muzeum vypůjčilo v roce 2009 na základě 8 smluv o výpůjčce celkem 433 exponátů od muzeí, archivů a soukromých subjektů. Předměty byly vypůjčeny pro výstavní účely. Dlouhodobě vypůjčeno zůstalo 7 exponátů na základě 4 smluv.

Smlouvy o fyzickém předání věci

V roce 2009 byly uzavřeny 2 smlouvy o fyzickém předání věci z důvodů dodavatelských restaurátorských prací na sb. předmětech.

Odborná knihovna, sbírková a regionální knihovna

Muzejní knihovna je evidována jako specializovaná knihovna na MK ČR pod evidenčním číslem 3036/2002. Knihovna obsahovala k 31. 12. 2009 celkem 35 350 knihovních jednotek, skládala se z knihovny sbírkové (regionální knihovna a staré tisky a rukopisy) a nesbírkové - odborné. Sbírková knihovna byla evidována podle zák. č. 122/2000 Sb. o CES. V průběhu roku 2009 se knihovní fond rozrostl o 336 knihovních jednotek. Nákup nových knih včetně předplatného novin a odborných časopisů činil 23 249,- Kč. Knihy se poskytovaly čtenářům a především badatelům prezenčně podle knihovního a badatelského řádu muzea. Knihovna měla 88 stálých registrovaných uživatelů. Muzeum evidovalo 420 výpůjček. V průběhu roku byla dokončena digitální katalogizace odborné a regionální knihovny v knihovnickém programu Clavius. Muzeum získalo na tuto práci finanční prostředky od ministerstva kultury ČR z dotace VISK 5 ve výši 70 000,- Kč. Tyto prostředky byly použity na ostatní osobní náklady. K 31. 12. 2009 bylo v on line katalogu přístupném také na webových stránkách muzea digitálně z katalogizováno 34 412 svazků odborné, regionální knihovny a starých tisků a rukopisů. Internet zpřístupněný veřejnosti nebyl v muzeu využíván. Muzeum v průběhu roku poskytovalo údaje digitální katalogizace do Souborného katalogu ČR, v roce 2009 bylo přijato celkem 1375 záznamů. Informace o sbírkové knihovně byly zveřejněny v rámci CES na internetových stránkách MK ČR. S ohledem na digitální katalogizaci fondu nebyla prováděna inventarizace odborné knihovny, inventarizace byla provedena u 1 143 svazků kramářských tisků sbírkové knihovny.

Expozice a výstavy

Dramaturgie výstavní činnosti byla, tak jako v minulých letech, připravena s ohledem na různorodé zájmy odborné i laické veřejnosti. Muzeum připravilo v roce 2009 ve svých výstavních prostorách na ploše 560 m² celkem 9 nových krátkodobých výstav. Do počátku roku 2009 trvaly dvě výstavy z roku 2008. V průběhu roku byl připravován plán výstav na rok 2010 a výhledově 2011. Návštěvní doba muzea byla denně kromě pondělí od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Výstavy realizované v roce 2009:

Výstavní sály v přízemí:

- **Lidové vánoce** (do 1. 2. 2009), tradiční vánoční zvyky a dekorace
- **Není šroubek jako šroubek** (26. 2. - 5. 4. 2009), autorská výstava děl Pavla Jekla
- **Práce žáků ZUŠ Chrudim** (16. 4. - 3. 5. 2009), výstava prací výtvarného oboru
- **Poslední divoký kůň** (15. 5. - 30. 8. 2009), o koni Převalského, ve spolupráci se ZOO Praha
- **Katedrála v Chartres** (17. 9. - 29. 11. 2009), ve spolupráci s Muzeem krásných umění v Chartres
- **Ozdoby vánočního stromku** (10. 12. 2009 - 31. 1. 2010) historické i současné ozdoby

Výstavní vestibul ve II. poschodí:

- **Jak bydlely panenky v Nizozemí** (4. 11. 2008 - 1. 3. 2009), ze sbírek Kijk en luister muzeum v Bennekomu
- **František Jelínek – Knižní vazby** (20. 3. - 28. 5. 2009), autorská výstava
- **Krásy moří a oceánů** (2. 6. - 20. 9. 2009), lastury ze soukr. sbírky J. Podhajského
- **Sever a jih – české polární výzkumy** (1. 10. - 22. 11. 2009), ve spolupráci s MZM Brno
- **Kuuupte si perníčéééék!!!** (1. 12. 2009 - 10. 1. 2010) výstava forem a tlačeného perníku

Výstavy mimo budovu muzea:

- **Xylem – dřevo** (19. 3. - 20. 6. 2009) Městské muzeum a galerie ve Svitavách
- **Alfons Mucha – Plakáty** (10. 3. - 18. 4. 2009) Kijk and Luister museum Bennekom, Nizozemí
- **Alfons Mucha – Plakáty** (28. 4. - 29. 5. 2009) MOKIS Olešnica, Polsko
- **Alfons Mucha – Plakáty** (6. - 2. 7. 2009) PGS Sopot, Polsko

Přístupny byly celoročně tři stálé expozice, **Umělecké řemeslo**, **Mozaika z dějin regionu** a **Umělecký plakát**.

Muzeum kromě vlastních výstav spolupracovalo na přípravě a realizaci výstavy o kultovních rostlinách s Vodními zdroji Chrudim, na výstavě o léčivých rostlinách v DDM Chrudim a na výstavě Do švestek to nevydrží se SokA Chrudim a MěÚ Chrudim..

Ediční činnost muzea

Mezi důležité ediční počiny se zařadily dva ediční materiály muzea. V souvislosti s výstavou o katedrále v Chartres byl vydán celobarevný katalog výstavy **Katedrála v Chartres**, o který byl mezi veřejností velký zájem. Na konci roku vydalo ještě muzeum propagační a informační barevnou publikaci - **Sbírka RM v Chrudimi, Katalog – průvodce sbírkou**, která seznamuje se sbírkovým fondem muzea.

Muzeum vydalo 13. číslo neperiodické publikace - **Chrudimský vlastivědný sborník**, tématicky zaměřené na různé oblasti historie. Obsahuje příspěvky: Rukopis o topografii a dějinách Chrudimska, Lyrická krajina Českomoravské vysočiny v malířském díle Františka Nového, Pavel Papáček, Kamenná industrie ze sběrů v katastru Úhřetic a Letadla na Chrudimsku do roku 1949.

S dvouměsíční periodicitou bylo vydáno 6 čísel 18. ročníku časopisu **Chrudimské vlastivědné listy**.

Na redakční radě v prosinci 2009 byl projednán a schválen plán a změny náplně CHVL se zřetelem na zkvalitňování úrovně. Odborní pracovníci muzea se autorsky podíleli na příspěvcích do muzejních edičních materiálů, Chrudimského zpravodaje, do regionálního tisku a dalších odborných časopisů a periodik.

Badatelské služby

Muzeum poskytovalo v průběhu roku badatelské služby odborné i laické veřejnosti a právníckým osobám v návštěvní době pro badatele nebo po dohodě mimo ni. Badatelské dotazy byly směřovány na muzeum formou písemných, telefonických, elektronických dotazů a osobních návštěv badatelů. Muzeum evidovalo celkem 238 badatelských návštěv z řad studentů, soukromých badatelů i zástupců paměťových institucí. Převážná část badatelských dotazů byla směřována na sbírkovou regionální knihovnu a historické sbírky archivní povahy.

Kulturně výchovná činnost

Přednášková činnost

Muzeum uspořádalo celkem 10 přednášek pro veřejnost zaměřených tématicky k náplni výstav a ke sbírkám muzea. Přednášejícími byli archeolog muzea a externí spolupracovníci muzea. Celkem 5 přednášek se věnovalo archeologii regionu, tři přednášky byly na témata přírodovědná a cestopisná, 2 přednášky se věnovaly náplni výstavy o Katedrále v Chartres.

Ostatní kulturní a vzdělávací činnost

V dubnu 2009 byla pro rodiče s dětmi připravena velikonoční dílna, která se však nesetkala s velkým zájmem veřejnosti. Muzeum uspořádalo 4 slavnostní vernisáže výstav. Dne 15. května 2009 připravilo muzeum v rámci oslav Mezinárodního dne muzeí pátou **Chrudimskou muzejní noc**, jejíž program se tentokrát odehrával v interiéru muzea a na prostranství před budovou muzea. V rámci muzejní noci byla slavnostně otevřena za účasti velvyslance Mongolska výstava Poslední divoký kůň. Opět byla připravena řada kvízů a úkolů pro návštěvníky. Správné odpovědi kvízu byly slosovány a vítězové obdrželi hodnotné ceny. Muzejní noci se zúčastnilo 350 návštěvníků. Muzeum jako každoročně podpořilo volným vstupem propagaci památek v rámci Dnů evropského kulturního dědictví dne 12. 9. 2009, muzeum v tento den navštívilo 364 návštěvníků. Volným zpřístupněním prostor podpořilo muzeum i akci Bambiriáda. Odborní pracovníci oddělení sbírek a oddělení konzervace se podíleli na organizování a vedení odborných praxí studentů středních a vysokých škol a vedení studentských seminárních a diplomových prací.

Pro děti ve věku 7 - 11 let připravilo opět muzeum týdenní prázdninový příměstský tábor, tentokrát ve dvou turnusech. Bohatého programu se zúčastnilo 32 dětí. Tábor měl u veřejnosti opět velmi pozitivní ohlas. Muzeum dále připravilo pro děti soutěž k výstavě Poslední divoký kůň, odměnou třem vylosovaným výhercům, kteří správně odpověděli na otázku, byla volná vstupenka do ZOO Praha.

Konference, semináře

Regionální muzeum v Chrudimi nebylo pořadatelem ani spoluorganizátorem konference ani odborného semináře, pracovníci muzea se aktivně zúčastňovali konferencí a odborných seminářů pořádaných Asociací muzeí a galerií, jinými muzei, institucemi a dalšími subjekty. Přednášeli na různá odborná témata referáty a příspěvky.

Propagace a popularizace muzea

Muzeum propagovalo svou činnost formou vlastních internetových stránek www.muzeumcr.cz, které na konci roku 2009 aktualizovalo do nové podoby a struktury, dále umístěním reklam a odkazů na servery jiných subjektů, propagačními inzeráty v časopisech cestovního ruchu, příspěvků do novin a časopisů a poskytováním informací a rozhovorů rozhlasovým a televizním stanicím a tisku. Muzeum dále propagovalo svou činnost formou pozvánek a příspěvků na stránkách měsíčníku Zpravodaj města Chrudimě a v měsíčníku Vademekum chrudimské kultury. Aktuální akce byly propagovány ve vývěsních skříňkách na budově sídla muzea a na výlepových plochách ve městě Chrudimi ad. Muzeum propagovalo Pardubický kraj i muzeum v zahraničí v rámci partnerské spolupráce se zahraničními subjekty.

Vědeckovýzkumná činnost muzea

Nad rámec plánovaných vědeckovýzkumných úkolů provedlo archeologické pracoviště muzea v průběhu roku 48 komerčních a 13 nekomerčních záchranných archeologických výzkumů, dále byly prováděny dohledy apod.

Dlouhodobé vědeckovýzkumné úkoly muzea:

a) ***obce okresu Chrudim – lexikon,***

Práce na tomto úkolu byly v roce 2009 zastaveny.

b) ***regionální informatika – bibliografie Chrudimě***

Práce na tomto úkolu byly z kapacitních důvodů stále zastavené.

c) ***regionální výtvarníci – dokumentace současných výtvarníků***

Práce na tomto úkolu průběžně pokračovaly.

d) ***pravěká a raně středověká hradiště v okrese Chrudim***

Úkol v průběhu roku průběžně řešen. Výsledky výzkumů byly publikovány.

e) ***fortifikační systémy a panská sídla na území okresu Chrudim***

Úkol průběžně řešen povrchovou prospekci. Výsledky publikovány v odborných sbornících a časopisech.

f) ***chrudimské výstavy*** (výtvarné a průmyslové)

V databázi evidováno 56 výstav, práce na tomto úkolu pokračovaly.

g) ***mapování invazivních druhů rostlin okolí Chrudimě***

Úkol v průběhu roku průběžně plněn, pro dokumentaci sebráno 25 rostlin a dřevin.

h) ***dokumentace současné výroby v regionu***

Úkol byl počátkem roku ukončen.

i) ***tradiční lidová kultura - obyčejová tradice***

Muzeum se znovu podílelo na zpracování dlouhodobého vědeckovýzkumného úkolu dokumentace tradiční lidové kultury, tentokrát zaměřeného na obyčejové tradice. Pro garanta výzkumu – Soubor lidových staveb Vysočina zpracovalo 44 dotazníků z obcí regionu.

Spolupráce s orgány a organizacemi veřejné správy, se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty, metodická pomoc

Muzeum průběžně spolupracovalo na zajišťování archeologické památkové péče s Archeologickým ústavem akademie věd a dalšími subjekty provádějícími záchranné archeologické výzkumy. V průběhu roku spolupracovalo se Státním okresním archivem v Chrudimi při plnění vědeckovýzkumných úkolů, při přípravě a realizaci výstav, se Souborem lidových staveb Vysočina při plnění vědeckovýzkumného úkolu dokumentace tradiční lidové kultury a s dalšími muzei ČR při přípravě jejich výstavních projektů, kulturně výchovných akcí a výzkumných úkolů, např. s Národním muzeem v Praze, Pražským hradem, Středočeským muzeem v Roztokách u Prahy, Městským úřadem v Chrudimi, Městským úřadem v Nasavrkách (občanským sdružením Boii), Městským muzeem ve Skutči, Městským muzeem a galerií ve Svitavách, Památníkem Lidice, Vodními zdroji Chrudim, DDM v Chrudimi, Ekocentrem Zelený dům v Chrudimi, ad. Muzeum poskytovalo metodickou pomoc Městskému muzeu ve Skutči, Městskému muzeu v Hlinsku, Městskému muzeu v Chrasti a Městskému muzeu a galerii ve Svitavách. Spolupracovalo na tvorbě výstavních projektů k 20. výročí sametové revoluce s Městským úřadem v Chrudimi, zpracovalo scénář a realizovalo výstavu „Do švestek to nevydrží“. V oblasti péče o sbírky poskytovalo metodickou pomoc i dalším muzeím mimo chrudimský region, např. Technickému muzeu v Brně, muzeu v Třebíči, Zlíně, Znojmě, Ústí nad Orlicí, Hradci Králové, Litomyšli, Přibyslavi, Roztokách u Prahy, Rychnově nad Kněžnou a muzeím v Bratislavě a Žilině.

Ředitelka muzea byla předsedkyní revizní komise a členkou exekutivy Asociace muzeí a galerií ČR, členkou redakční rady Věstníku Asociace muzeí a galerií ČR, členkou kulturní komise Rady Města Chrudimě, členkou poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Muzea loutkářských kultur v Chrudimi a členkou komise Rady města Trutnov pro muzeum. Vedoucí oddělení konzervace byla členkou výboru komise restaurátorů a konzervátorů AMG ČR, restaurátoři oddělení konzervace byli členy oborových komisí při Komisi konzervátorů a restaurátorů AMG, archeolog byl členem Východočeské regionální archeologické komise.

Muzeum spolupracovalo při přípravě a realizaci výstav roku 2009 s dalšími organizacemi i jednotlivci. Dobrovolní spolupracovníci muzea jsou členy redakčních rad muzea pro CHVL a CHVS a členy Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost.

Spolupráce se školami

Odborní pracovníci muzea dlouhodobě spolupracovali se Západočeskou univerzitou v Plzni (obor archeologie), Masarykovou univerzitou v Brně (konzervace a restaurování), Univerzitou Pardubice (kulturní dějiny), dále s Hotelovou školou Bohemia v Chrudimi (praxe studentů cestovního ruchu). Na základě smluv s odbornými středními i vysokými školami vykonalo v muzeu odbornou stáž 12 studentů. K velkému posunu ve spolupráci se školami došlo působením funkce muzejního pedagoga. Byly zahájeny přípravné práce na pilotním projektu školských vzdělávacích programů pro základní školy s pedagogy ZŠ dr. Malíka v Chrudimi. Bylo připraveno 5 výukových programů pro děti různých věkových kategorií, absolvovalo je 351 dětí. Dále byly připraveny pracovní listy k výstavám. Konzervátoři muzea připravili vzdělávací program Jak na to?, který absolvovalo 74 dětí. Odborní pracovníci oddělení sbírek a oddělení konzervace se podíleli na vedení studentských seminárních a diplomových prací. Pro žáky základní školy v Zaječicích byla připravena a realizována přírodovědná exkurze.

Zahraniční spolupráce

Muzeum pokračovalo ve spolupráci s Muzeem krásných umění v Chartres při přípravě a realizaci výstavy o katedrále v Chartres. Dále spolupracovalo na projektu výstavy Alfons Mucha - Plakáty s Kijk en luister muzeem v Bennekomu (v rámci partnerství Města Chrudimě s nizozemským městem Ede) a s MOKIS Olešnica (v rámci partnerství

Pardubického kraje a Dolnoslezského vojvodství i partnerství Města Chrudim). Dále spolupracovalo s PGS Sopot na výstavním projektu stejné výstavy (Alfons Mucha - Plakáty). Zahájena byla spolupráce s galerií výtvarného umění v maďarské Pécsi na výstavě děl A.Muchy v roce 2010.

Návštěvnost muzea

Návštěvnost muzea měla mírně vzestupnou tendenci oproti roku 2008. Expozice a výstavy navštívilo 6 131 návštěvníků, z toho 3 215 za snížené vstupné a 1 837 neplatících návštěvníků (děti do 6 let, smluvní partneři, pedagogický doprovod, návštěvníci akcí s volným vstupem ad.). Kulturně výchovných akcí muzeum uspořádalo celkem 43, z toho 27 pro děti a mládež. Všech akcí se zúčastnilo 1 494 osob.

Provozní záležitosti muzea

Dle zákonných lhůt a interního plánu byly v průběhu roku prováděny revize technických a elektrických zařízení. Celkové náklady na provedení revizí činily 62 451,- Kč. Na opravy budov, technických zařízení a vybavení bylo čerpáno celkem 1 208 tis. Kč, z toho běžné opravy činily 129 146,- Kč. Na budově čp. 86 byly provedeny opravy a nátěry části oken a další dílčí opravy za 564 368,- Kč.

Postupně byla dále dovybavována pracoviště muzea technikou a materiálem. K internetu bylo připojeno 19 počítačových stanic, muzeum využívalo bezdrátové připojení na internet spolu s Chrudimskou besedou. K bezdrátovému internetu jiného poskytovatele byl nově napojen objekt čp. 10 v Rybičkově ulici a tímto způsobem urychleno předávání zpráv a informací mezi pracovišti muzea.

V průběhu roku byly provedeny 3 veřejnosprávní finanční kontroly oddělením kultury a památkové péče Krajského úřadu Pardubického kraje a 1 kontrola Okresní správou sociálního zabezpečení. Kontroly neshledaly žádné pochybení ze strany muzea. Noví zaměstnanci absolvovali u smluvního závodního lékaře periodickou lékařskou prohlídku.

Muzeum využívalo a provozovalo pro své potřeby nákladní automobil Renault Master, kterým pokrývalo téměř veškeré potřeby na dopravu, přepravu výstav a zvláště pro archeologické pracoviště. Přeprava exponátů pro výstavu Katedrála v Chartres byla zajištěna na žádost půjčitele profesionální přepravní firmou Hruby Moving.

Závěr

Tato výroční zpráva jako každoročně obsahuje informace a výčet nejdůležitějších aktivit v roce 2009 a dotýká se téměř všech oblastí práce. Neobsahuje podrobné informace o jednotlivých akcích a činnostech. Za pozitivní lze v práci muzea hodnotit další prohloubení spolupráce se školami. Pro muzeum však nadále přetrvávaly problémy s nedostatkem prostor pro rozvoj expozic a kulturně výchovné činnosti muzea. Problematickým se začal jevit nedostatek depozitárních prostor pro narůstající počet sbírek. I když se ze strany Pardubického kraje objevily snahy pomoci s řešením nedostatku prostor vybudováním depozitárních prostor v objektech bývalého učiliště v Dolní Rovni, pro RM v Chrudimi se jeví tento úkol jako aktuální v horizontu cca 3 - 5 let. Další informace o činnosti muzea lze získat z internetových stránek muzea www.muzeumcr.cz. Všem, kteří muzeum podporují, patří za vstřícnost a spolupráci poděkování.

Ing. Milena Burdychová
ředitelka RM v Chrudimi